

HOTUBA YA IJUMAA

الكتاف المجتمعي

حقوق الوالدين والمسنين والضعفاء أنموذجاً

Mshikamano wa kijamii

Haki za wazazi wawili watu wazima na wanyonge kama mfano

Imefasiriwa

na

profesa Ayman Alasar

Shukrani zote anastahiki Mwenyezi Mungu Mola wa viumbe vyote Msemaji ndani ya Kitabu chake Kitukufu: **وَأَحْسُنُوا إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ {Na fanyeni wema. Hakika Mwenyezi Mungu huwapenda wafanyao wema}**. Ninashuhudia kuwa hakuna mola wa haki isipokuwa Mwenyezi Mungu peke yake hana mshirika, na ninashuhudia kuwa Muhammad ni Mtume wake na mja wake. Ewe Mwenyezi Mungu peleka rehma amani na baraka kwake Mtume na kwa watu wa nyumbani kwake na Maswahaba zake na wale wote wenyewe kuwafuata kwa wema mpaka siku ya mwisho.

Baada ya Utangulizi:

Ujumbe wa Uislamu ni ujumbe wa kibinadamu na wema unalenga kwenye maisha bora ya watu katika wigo wa jamii yenye kusaidiana kushikamana kwa msingi wa kuliwazana na hisia kwa wengine, na kuwa mbali na mambo ya ubinafsi kujipendelea na uchoyo, ambapo Mtume SAW anasema:

مَا آمَنَ بِي مَنْ بَاتَ شَبْعَانَ وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنَّبِهِ وَهُوَ يَعْلَمُ بِهِ.

“Bado hajaniamini yule anayelala akiwa ameshiba na jirani yake wa karibu akiwa na njaa na hali ya kuwa anajua”. Na anasema tena:

إِنَّ اللَّهَ عِنْدَ أَقْوَامٍ نَعْمًا أَقْرَهَا عِنْدَهُمْ؛ مَا كَانُوا فِي حَوَائِجِ الْمُسْلِمِينَ مَا لَمْ يَمْلُوْهُمْ، فَإِذَا مَلَوْهُمْ نَقْلُهَا إِلَى غَيْرِهِمْ.

"Hakika Mwenyezi Mungu ana watu aliywaneemesho pindi wakiwa katika kusaidia Waislamu bila ya kuzuia kuwasaidia, pindi wakijizua kuwasaidia basi neema hizo zitajamishwa kwenda kwa wengine".

Ikiwa msingi huo wa kidini kibinadamu na kijamii unahitajika kwa watu wote basi wenyewe utakuwa na umuhimu zaidi na thawabu nyingi ndani ya wakati wa shida na matatizo, na wenge kusisitizwa zaidi kwa upande wa watu wanyonge, ikiwa sadaka kwa watu masikini ni sadaka lakini kwa upande wa ndugu ni sadaka na kuendeleza undugu.

Ama haki za wazazi wawili na kuwafanya wema ni jambo lisilo na mpinzani kwani Mwenyezi Mungu Mtukufu ametuamrisha kukamilisha wema na ukarimu kwa wazazi wawili, ambapo anasema ndani ya Kitabu chake:

وَقَضَى رَبُّكَ أَلَا تَعْبُدُوا إِلَّا إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغُنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَّاهُمَا فَلَا تَنْقُلْ
لَهُمَا أُفُّ وَلَا تَنْهَرْهُمَا وَقُلْ لَهُمَا قَوْلًا كَرِيمًا * وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الدُّلُّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا
كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا.

{Na Mola wako Mlezi ameamrisha kuwa msimuabudu yelete ila Yeye tu, na wazazi wawili muwatendee wema. Mmoja wao akifikia uzee, naye yuko kwako, au wote wawili, basi usimwambie hata: Ah! Wala usiwakemee. Nasema nao kwa maneno ya heshima * Na uwainamishie bawa la unyenyekevu kwa kuwaonea huruma. Na useme: Mola wangu Mlezi! Warehemu kama walivyo nilea utotoni}.

Hakuna shaka kuwa kuwafanya wema wazazi wawili ni mwenendo wa watu wa maumbile sahihi, nao ni katika yaliyokubalika na Sharia ya mbinguni, kama vile Mwenyezi Mungu ameumba Manabii na Mitume huyu hapa Nabii wa Mwenyezi Mungu "Yahya" amani ya Mungu iwe kwake – Mwenyezi Mungu anasema kuhusiana na yeye: {Na akawa mwema kwa wazazi

wake, wala hakuwa jabari muasi}. Na anasema kupitia ulimi wa Nabii Isa – *amani ya Mungu iwe kwake - وَبِرَا يَوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَارًا شَقِيًّا* {Na nimtendee wema mama yangu. Wala hakunifanya niwe jeuri, muovu}. Na Mtume wetu SAW aliwahikutembelea kaburi la Mama yake na alilia na walilia waliokuwa pamoja naye ikiwa ni kumfanyia wema mama yake na kuonesha upendo kwake.

Na wazazi wawili kwa watoto wana haki nyingi, mionganini mwazo: Ukamilifu wa heshima na utiifu, ambapo Mwenyezi Mungu anasema:

وَأَخْفِضْ لَهُمَا جَنَاحَ الْذُلُّ مِنَ الرَّحْمَةِ.

{Na uwainamishie bawa la unyenyekevu kwa kuwaonea huruma}, siku moja Abu Huraira R.A aliwaona watu wawili akamuuliza mmoja: Ni nani huyu kwako? Akajibu ni baba yangu, akasema: Usijemwita kwa jina lake wala kutembea ukiwa mbele yake na wala usikae kabla ya yeye kukaa.

Miongoni mwa haki: Ni kuwafanyia wema zaidi pale wanapokuwa wamezeeka, na hili ni jibu zuri kwa kuwapa bila ya mipaka, ambapo Mwenyezi Mungu anasema:

إِنَّمَا يَبْلُغُ عِنْدَكَ الْكَبِيرُ أَحَدُهُمَا أَوْ كِلَاهُمَا فَلَا تَقُلْ لَهُمَا أَفْ وَلَا تَنْهِهِمَا وَقُلْ لَهُمَا قُولًا كَرِيمًا * وَأَخْفِضْ
لَهُمَا جَنَاحَ الْذُلُّ مِنَ الرَّحْمَةِ وَقُلْ رَبِّ ارْحَمْهُمَا كَمَا رَبَّيَانِي صَغِيرًا.

{Mmoja wao akifikia uzee, naye yuko kwako, au wote wawili, basi usimwambie hata: Ah! Wala usiwakemee. Nasema nao kwa maneno ya heshima * Na uwainamishie bawa la unyenyekevu kwa kuwaonea huruma. Na useme: Mola wangu Mlezi! Warehemu kama walivyo nilea utotonii}.

Tunasisitiza kuwa mwenye kuwezesha ni yule mwenye kuitikia wito wa wazazi wake wawili kwa kuwafanyia wema, hivyo atafikia furaha yake duniani na akhera, ambapo Mtume SAW anasema:

ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ يُسْتَجَابُ لَهُنَّ لَا شَكٌ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْمَظْلُومِ، وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ، وَدَعْوَةُ الْوَالِدِ لِوَلَدِهِ.

"Maombi ya aina tatu ni yenyeye kujibiwa bila ya shaka yeyote, maombi ya mwenye kudhulumiwa, maombi ya mfasiri, na maombi ya mzazi kwa mwanawe", hivyo maombi ya mzazi kwa mwanawe hayarudishwi wala hayafi, ama asiyekuwa na heri yeyote kwa wazazi wake basi huyo hana heri kabisa, si wakuishi naye, si wa kujenga naye urafiki, safari yake si yenyeye amani.

HOTUBA YA PILI.

Shukrani zote anastahiki Mwenyezi Mungu Mola wa viumbe vyote, sala na amani zimwendee Nabii wa mwisho naye ni Nabii Muhammad SAW pamoja na watu wa nyumbani kwake na Maswahaba zake wote.

Sharia ya Kiislamu kama ilivyosisitiza juu ya kuwafanyia wema wazazi wawili, kwani imetoa wito wa kuheshimu watu wazima kiumri na wanyonge, na kuwatekelezea haki zao mionganini mwa heshima na malezi, mpaka ikafanya kuwakirimu ni katika kumtukuzza Muumba Mtukufu, ambapo Mtume SAW anasema: **إِنَّ مِنْ إِجْلَالِ اللَّهِ إِكْرَامَ ذِي الشَّيْبَةِ الْمُسْلِمِ** “Hakika mionganini mwa utukufu wa Mwenyezi Mungu ni kumkirimu Muislamu mwenye mvi”, watu wazima ni watu wa wenyewe umri mkubwa ambapo Mtume SAW anasema:

لَيْسَ مِنَّا مَنْ لَمْ يَرْحَمْ صَغِيرَنَا، وَيُوَقِّرْ كَبِيرَنَا.

“Si katika sisi yule asiye na huruma kwa wadogo wetu na kuwaheshimu wakubwa wetu”. Na anasema tena: **يُسَلِّمُ الصَّغِيرُ عَلَى الْكَبِيرِ** “Mdogo anamsalimu mkubwa”, na Mtume SAW anasema kumwambia mwenye kutaka kutangulia kwenye kuzungumza kabla ya mtu mzima: **كَبِيرُ الْكُبِيرِ** “Tambua nafasi ya mtu mzima wala usizungumze kabla yake”.

Dini hii imefikiwa kiwango cha juu zaidi kwa sababu haijatafautisha kati ya watu wazima na wanyonge kwa tafauti ya dini zao au makabila yao katika kuwakirimu kuwafanyia wema na kushirikiana nao vizuri, huyu hapa Omar Ibn Khattab R.A siku moja alimuona mtu mmoja mwenye umri mkubwa ni katika watu wa Kitabu

akiwa anaomba watu, ndipo Omar akamchukuwa kwa mikono yakena kwenda naye nyumbani kwake, hivyo akamfanya wema na akampa kinacho kidhi mahitaji yake, kisha akampeleka kwa afisa mali za Waislamu na akamwambia: Mungalie huyu na watu wa mfano wake, kwani ninaapa kwa Mwenyezi Mungu hatujawafanya uadilifu pale tulipo umaliza ujana wake kisha kumdhailisha izeeni.

Ni namna gani ni wenye kuhitaji kuimarisha misingi ya mshikamano kuheshimu na kutambua ubora ili kufikia ushirikiano na upendo kwa jamii yote.

**Ewe Mwenyezi Mungu ilinde nchi yetu ya Misri pamoja na nchi za ulimwengu
wa Kiislamu na Kiarabu.**

Aamin